

מתוך הספר חורבן בילגוראיי "The destruction of Bilgoraj"

חיים ברודער

כשצעיר היה בשנים עבד הוא כספר בעיירה איזביצה, ולמרות המרורים שעייירה זאת האכילה אותו במנות גדושות, המשיך לאהוב אותה עד למותו. שאיפתו הייתה לנסוע שוב לאיזביצה או לרוסיה בה היה חי אחיו: "עיר יפה היא רוסיה" נוהג היה לומר. ושני המקומות הללו היו "הערים" האהובות שנוהג היה לדבר עליהן תמיד.

בשלב מאוחר יותר חזר הוא לעיירת הולדתו עבד במספרה של אביו ואף עזר לו לנגן בחתונות ככליזמר. בכל חתונה, משרק מגיע היה אליה נהייה פתאום שמח, חצי מאנשיי העיר היו עומדים מעבר לחלונות, אך מנהג היה לאיש, מדיי פעם בעוד החתונה בעיצומה, נוהג היה לחטוף את כינורו ולהעלם מבעד לדלת האחורית, הציבור נוהג היה לעלוב בו ולקרוא לו "חיים ברודער ממזר".

כשנפטר אביו המשיך חיים להתגורר לזמן מה אצל אמו מלכה, תאוה יתרה הייתה לו לפשטידת תפוחי אדמה חמה [הייסע-באבעס] שאפתה לו אימו. משנודע פעם לחבורה שאמו של חיים מכינה לו פשטידה, החליפו הם בחשאי את השמן משמן מאכל לשמן קיק, הפשטידה עלתה אמנם יפה, וחיים לא פסק מלהלל את שמונויותה, אולם בו בלילה כמעט שהשיב את נשמתו לבורא... מיני אז פסה תשוקתו למאכל זה מן העולם.

משמלאו לו ששים גמל בנפשו לשאת לו אישה, הוא כלל לא ידע מה מכינה לו החבורה. הוא לתומו חשב שדבר החתונה לא דלף לאוזני איש, אולם לחבורת הכליזמרים נודע שהוא עומד לנסוע להתחתן, הם נאספו על כליהם והסתתרו מאחורי ביתו, חיים נעור בבוקר, הכין את עצמו לקראת החתונה, ומשרק יצא מן הבית ועלה לעגלה, יצאו הכליזמרים לרחוב והחלו לנגן, אנשיי העיירה התאספו כולם, וכך ליוו את חיים אל מחוץ לעיירה.

חיים אהב את ביתו יותר מכל, הוא לא השתמש בחשמל מחשש שירעיד את הקירות.

כשזקן האיש אבדה ראייתו, נוהג היה להיאנח אנחות כבדות, כשנשאל מדוע הוא נאנח, ענה: "לו ידעתי שאתעוור הייתי מקדים לנסוע לרוסיה לראות את אחי", באחרית ימיו הביע צער על כי אינו יכול לראות את ביתו בפעם האחרונה לפני שילך לעולמו.

[מתוך חורבן בילגוראיי עמודים 211-212]

תרגום מיידיש: ישראל בר-און.

next

בחזרה לדף הקודם

Previous

מתוך הספר חורבן בילגוראיי "From the book "The destruction of Bilgoraj"

When he was young he worked as a barber in the town of Izvitsa. And although he had to put up with so much in that town, he continued loving it till the day he died. His wish was to travel to Izvitsa again or to Russia where his brother lived. "A beautiful town is Russia" he used to say. And these two places were his favorite "cities" he always talked about.

At a later stage he returned to his home town and worked in his father's barber shop and even helped him playing at weddings as a kleizmer. Every wedding was filled with joy as soon as he arrived there. Half of the town's people stood behind the windows. But the man had a habit- from time to time, while the wedding was going on, he would grab his violin and disappear through the back door. The public used to insult and call him 'Chaim Bruder is a Mamzer'.

Following his father's death, Chaim continued to live with his mother Malka. He had excessive craving for the hot potato pie his mother used to bake for him. When the band discovered that Chaim's mother prepares a pie for him, they secretly replaced the oil with castor oil. The pie looked good, and Chaim did not stop praising its oiliness, but on that same night he almost returned his soul to his creator... From that time on his craving for that dish ceased to exist.

At the age of sixty he desired to take a wife. He had no knowledge of what the band had in store for him. Naively he thought that the news of his wedding leaked to nobody's ears, but it was revealed to the kleizmer band that he is going to travel to his wedding and they gathered with their instruments behind his home. Chaim woke up in the morning, prepared himself for the wedding and, as he left the house and climbed on his wagon, all the kleizmers went out to the street and began playing. The town's people gathered and escorted Chaim out of town. Chaim loved his home more than anything else. He did not use electricity for fear that it will shake the walls.

As he got old he lost his eye sight. He used to sigh heavily. When asked why he sighed, he answered: "had I known that I'll become blind, I would have gone to Russia earlier to see my brother." In his latter days he expressed regret for not being able to see his home one last time before leaving this world.

From 'The Destruction of Bilgoraj' pp. 211-212

Translated into English by Daphna Brafman

Chaim Bruder

בחזרה לדף הקודם

Previous

prev.